

Velja po pošti:
za celo leto naprej .. K 60—
za en mesec .. " 5-50
za inozemstvo .. " 70—
V Ljubljani na dom
za celo leto naprej .. K 58—
za en mesec .. " 5—
V upravi prejeman mesečno .. 4-50
Sobotna izdaja:
za celo leto .. K 10—
za inozemstvo .. " 15—

SLOVENEK

Inserati:
Enostolpna pettivrsta (50 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat .. po 50 v
za dva- in večkrat .. " 45 v
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostolpna pettivrsta K 1—
Izhaja vsak dan izvenem ponedeljek in dan po prazniku, ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rocopisal se ne vračajo; netrunkirana pisma se ne sprejemajo. Telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase, avstr. in češke 24.767, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Clemenceau proti ljubljanskim dogodkom.

Ententna komisija v Ljubljani.

(Posebno poročilo »Slovencu«.)

Ljubljana, 12. marca. — Bolonjski »Il Resto del Carlino« z dne 10. t. m. poroča iz Rima sledeče:

»Clemenceau je kot predsednik »sveta desetorice« podpisal danes ratifikacijo, sestavljen v Trstu, glasom katere bo obnašanje Jugoslovancev v Ljubljani sojeno od skupine delegatov mirovne konference, obstoječe iz 4 generalov, katerih je eden Italijan. Toda Clemenceau je dal več, nego golo sankcijo podpisal, dal je ton tej izjavi, ki je oživila od razborite volje. Skoraj bi se našlo v njej poduševljeno surovost člančičev, ki jih je Clemenceau priobčeval v svojih listih. Navodila, s katerimi je brez odloga odposlal delegate komisije v Ljubljano, so kategorična. Po ugotovljenih dejstvih bodo dani nalogi o kazni krivcev in določene vse odškodnine in zadoščenja, ki se bodo smatrali potrebnim dati italijanski vladi. V slučaju ponovitve pa okupacija in še več! V resnici, te izjave ni pisal diplomat, ampak človek, slavien v Franciji, da zna predvsem — hoteti!«

Avtentična vsebina note.

Pariz, 9. marca zjutraj. — Predsednik mirovne konference je poslal danes predsedniku medzavezniške prehranjevalne komisije v Trstu sledečo brzojavko:

»Najvišji vojni svet je v seji 8. marca sprejel sledečo resolucijo:

1. Komisija štirih generalov (ameriški, angleški, francoski in italijanski) se bo brez odloga podala v Ljubljano, da preišče dogodke z dne 13. in 20. februarja v Zalogu in Ljubljani. Po konstataciji dejstev bodo sklenjeni vsi potrebni koraki skupno s kazni krivcev in vse odškodnine in zadoščenja, katere se bi smatralo dolžnim italijanski vladi.

2. Komisija štirih generalov bo po konstataciji dejstev izjavila v imenu zavezniških in prijateljskih držav, da bo ponovitev takih incidentov imela za posledico takojšnjo medzavezniško vojaško okupacijo krajev, kjer bi se dogodili taki incidenti, v smislu IV. člena premirja z dne 3. novembra 1918, brez prejšnjica ENERGIČNEŠIH odredb, ki bi jih komisija mogla smatrati potrebnim. Prosim Vas, da sporočite, da sporočite ta sklepa krajinam oblastem v Ljubljani s povabilom, naj da vse mogoče olajšave generalom, ki jim je poverjena naloga te preiskave. Kakor hitro bo komisija imenovana in ljubljanske oblasti o tem obveščene, bo italijanska vlada dovolila prehod živilskim vlakom preko Ljubljane, ki bi se smatrali potrebnim.

Podpisal

Georges Clemenceau.

Medtem je ententna komisija že prispele v Ljubljano in pričela s preiskavo takozvanih »ljubljanških dogodkov«, ki obstojajo v tem, da so baje dne 13. februarja zažgali jugoslovanski vojniki v Zalogu italijansko trobojnico, ki je visela na vlakcu italijanskih beguncev, ki so se vračali domov in pa v »izgonu« italijanske vojaške komisije iz Ljubljane dne 20. februarja po nalogu deželne vlade. Z mirno vestjo pričakujemo izida preiskave in obsodbe teh »dogodkov«, radi katerih se je posrečilo Italiji, da je alarmirala ves svet proti nam, in ne samo to, da se je o njih pečal »svet desetorice«, ki nima časa dovolj, da bi čimprej rešil po svoje največje in najdalekosežnejše probleme, kar jih je pretresal svet. Kljub še neugotovljenim dejstvom, kakor to Clemenceau izrečno povdarja, je ton njegove note vendarle pretiran oster in nasilen. Kaj bo rekel »svet desetorice«, ko se bo prepričal, da je bil žrtev navadne diplomatske intrige, ki ga je razburila s pretvorenimi in hinavsko zavitiimi dejstvi? Ne, to nas ne boli, boli nas pa, da »svetu desetorice« ni prišlo na um, da bi poklical pred zatožno klop one italijanske oblasti, ki so zakrivile, oziroma pripustile kršitve nele najpriprostejših člo-

veških pravic zatiranega naroda, pač pa tudi kršitve pogojev entente za premirje z dne 3. nov. 1918. — Ugotovimo naj le na naslednja dejstva:

1. Ali je »svetu desetorice« znano, kako preganja in odpušča italijanska okupacijska oblast slovenske urade v zasedenem ozemlju, kljub temu, da VII. člen premirja določa, »da bo poverjena uprava področja, ki naj ga za Avstro-Ogrsko izprazni, lokalnim oblastem pod nadzorstvom postajnih poveljstev zveznih okupacijskih čet«?

2. Ali je znano »svetu desetorice«, da Italijani ne puste domov nad 30.000 slovenskih beguncev, kljub temu, da določa VII. člen premirja, »da naj se pošlje domovo tudi civilno prebivalstvo, ki je bilo odstranjeno iz svojih bivališč«?

Tu gre za ugotovljena dejstva kršitve premirja, gospodje generali, in vendar nihče onih, ki so ga določili, ne ugovarja. Ali naj naštejemo še drugih krivic? Ne bomo navajali dejstev o žalitvah in zažiganju naših zastav v okupiranem našem ozemlju, spominjamo le, da je vse slovensko ljudstvo onstran demarkacijske črte brez vsakih narodnih pravic, da je v Trstu 2000 otrok brez šole, 600 srednješolcev brez srednjih šol, da italijanske okupacijske oblasti brez vzroka zapirajo in internirajo pretežno večino slovenske inteligence, ki ji je v teh težkih dneh edina zaščita. Naj opozorimo konečno le na strašne, nečloveške razmere, v katerih se nahajajo tisoči jugoslovanskih ujetnikov po taboriščih v Italiji, kjer jih umrje 20 % na dan!

Gospodje generali, zastopniki vele-vlasti, ki so se borile za svobodo ponižanih in razžaljenih, ki ste prišli v imenu pravice in resnice:

»Sodite o vsem in — obsodite!«

K ob smu kardinala Bourne-z.

V dopolnilo včerajšnjega poročila naj priobčimo še sledeče posameznosti!

KARDINAL V ZAVODU SV. STANISLAVA.

Ob pol 4. uri se je pripeljal kardinal v spremstvu zagreb. nadškofa dr. Bauera, banjaluškega škofa dr. Gariča, ministra Alaupoviča in drugih spremljevalcev v St. Vid, kjer si je ogledal zavod sv. Stanislava. Visokega gosta so pričakovali dijaki z zastavo pri vходу na vrtu, pred hišo so se pa zbrali profesorji in prefekti. Eminenca je šel s spremstvom v hišno kapelo, kjer so ga sprejeli pevci s Premrlovo pesmijo Ave Marija. Ko je kardinal dal blagoslov, ga je v okusno okrašenim dvorani pozdravil rektor dr. J. Gnidovec s sledečim govorom v latinskem jeziku:

»Vaša Eminenca, gospod kardinal! Vodstvo in gojenci zavoda sv. Stanislava, ki nosi napis »Kristusu Zveličarju sveta«, se Vam za Vaš preblagohotni obisk z največjim veseljem ponižno zahvaljujemo. Dal Bog, da bi se upravičeni upi naše domovine, nad vse ljubljene Jugoslavije, srečno uresničili po naklonjenosti slavnega angleškega naroda, v zmislu njegove Svetosti Benedikta XV., ki se poteguje za naravne pravice tudi malih narodov. Sv. Greg Veliki, ki je poslal v Britanijo Avgustina in druge učene in svete može in jo pripeljal k veri Jezusa Kristusa in ki ga častiljivi Beda imenuje po pravici apostola Angleške, naj prosí za nas, da pride angleški narod do edinosti vere, jugoslovanski narod pa da se združi v veri in ljubezni, da bomo v svobodni državi svobodno služili Kristusu, Zveličarju sveta. Vaša Eminenca naj živi!« Trikratni živijo vseh navzočih je zaoril kardinalu v navdušen pozdrav. — Rektor pozdravi še ministra Alaupoviča in zagrebškega nadškofa Bauera.

Nato so pevci zapeli Nedvedovo »Nazaj v planinski raj«, Devov »Gozdčič je že zelen«. Potem je minister za bogočastje dr. Alaupovič nagovoril gojence: »Tako lepega doma, posvečenega izobrazbi duha in srca, kakor vam ga je postavil vaš plemeniti vladika, še nisem videl. Mnogo jih je moralo pasti, da smo mogli mi postati svobodni bratje v svobodni državi. Lahko

bomo umrli, ker vemo, da bomo zapustili domovino vrednim sinovom. Vi, naša mladež, ste naša nada, naše zaupanje. »Živeli!«

Nato je pevski zbor zapel himno: »Le-pa naša domovina«. Kardinalu je bila naša himna tako všeč, da je vzel kompozicijo seboj, da jo bodo peli v njegovi katedrali v Londonu. Ko si je visoki gost ogledal zavod, se je navdušeno pozdravljan vrnil v Ljubljano.

GOVOR PREDSEDNIKA DEZ. VLADE DR. BREJCA.

pri slovesnem obedu v ljubljanski knezoškofijski palači dne 11. marca 1919 prigodno navzočnosti angleškega kardinala Francisca Bourne-ja se glasi:

Vaša Eminenca!

Dovolite mi, prosim, da besedam, ki sem jih Vam v vdani pozdrav govoril sinoči, ob današnji slovesni priliki nekaj dodam.

Pred kratkim smo bili priče dogodka, kakoršnega svet še ni videl. Stara Avstrija se je razsula kakor slabo pečen prsten vrč, če se ga dotakne trda roka težakova. Takozvane državohranjujoče stranke so se razpršile na vse vetrove in narodi-tlačani smo bili prepuščeni samim sebi. Tudi naš narod je tedaj vzel vladne vajeti v svoje roke. Težki, odgovornosti polni so bili tisti dnevi. Razbita je bila soška fronta in na stotisoče razcapanih in sestradanih vojakov vseh narodnosti se je usulo čez našo deželo. Bati se je bilo, da nam jo opleni in opustošijo, da postane žalostna posestrima opustošeni Belgiji in Srbiji. Toda narod Slovencev je z uspehom prebil to strahotno preizkušnjo. Kakor močen jez so se pretečemu valovju nasproti postavile njegove vrline in grozeča poplava je se morala preliti v strugo, katero ji je odkazala krepka in zdrava narodova volja. Ni še docela odtelkla ta poplav; tupa-tam se žene močnejše valove; toda upanje je, da je bode kmalu konec in da se skoro povrnejo dnevi, ko nas v tem pogledu ne bodo trle nobene skrbi.

Ali že nas je jela ogrozati druga, ne dosti manjša nevarnost: apokaliptična pošast boljševizma bega in trapi ljudstvo ob naših granicah in preti, da se spusti tudi nad našo zemljo in razbrzda strasti. Nemški in modjarski naši sosedje kurijo in ljubozno podpihujejo. Ves njih napor je bil doslej zaman, zakaj naš narod se je vedel zavarovati in se ne da izlabka premotiti. Zakaj se spominjam vsega tega in zakaj Vam Eminenca, to omenjam?

Da Vam predstavim narod svoj. Najmanjša veja velikega slovanskega drevesa smo, a ne najslabša. Če nikdar prej, je narod naš sedaj dokazal, da je zrel, da je svobode, ki si mu jo je tudi sam pomagal priboriti, vreden in da je sposoben, rabiti jo ter zmožen, sam odločati o svoji usodi, kakor je baš nedavno že odločil.

V duševnem kakor v materialnem oziru usposobljen za tekovanje s katerikoli drugim narodom srednje Evrope, hoče biti narod Slovencev trdozanesljiv zaščitnik na principu krščanske ljubezni in poštenosti zgrajene kulture.

Mali smo, Slovenci, a postavila nas je božja previdnost na eno najvažnejših točk svetovne oble. Kakor klin ali zapah smo potisnjeni med Adrijo in Nemece, vratarji smo do Sredozemskega morja. Kljub temu pa, da smo izpričali svojo trdno voljo, biti vredni drugih narodov, ki jim je do poštenja in do človečnosti vrednega razvoja, in da smo se izkazali kot vrle borce za pravico in svobodo, moramo trpeti neznočno duševno bol. Dve rani nas pečeta kakor živi ogenj: Koroska in Primorje! Eno tretjino naše zemlje ima zasedene neprijatelji, naše zemlje, ki jo ljubimo tako iskreno, da je niti eno ped ne moremo dati brez strahu, da po tej rani izkrvavimo! Ljubezen do grude je za ljubeznijo do vere najiminentnejša poteza našega naroda. Pa naj bi se svoji zemlji mogli odreči? Morali odreči? Svesti smo si simpatij velikih narodov, srečni smo, da uživamo njih zaupanje — toda treba nam je več. Dejanske pomoči nam je treba!

Zato apelujemo na pravičnost, na modrost in na razsodnost mogočnih naših prijateljev v ententi, da brzda in krote

pohlep svojega italijanskega zaveznika in zavrnejo grabežljive roke zmaganega nemškega, nam skupnega sovražnika.

Minimo kulture potrebna kolonija! Naj se naš narod ne tira v obup in naj se ne stvarja ireidenta, stalna grožnja vsakega miru!

Pustite nam ključ do Jadrana in prek njega do Sredozemskega morja! Pustite nam jih, ki smo si jih bili svojčas sami vzeli, pa Vam hočemo i Jadran i Sredozemstvo čuvati z zvestobo Slovencev, ki nikdar ne gane.

Zvestobo hočemo vračati z zvestobo!

Eminenca!

Ko boste komaj dvajset kilometrov od Ljubljane prestopili demarkacijsko črto, se boste še uro za uro vozili po trdem slovenskem Krasu. Prav do Kormina in Vidma, kjer Vas vlak povede v Beneško ravan: Vsa ta zemlja je naša in ječi pod tujim jarmom in željno pričakuje rešitve.

Eminenca!

Ko se boste vozili po tej zemlji, spomnite se srčne boli tega naroda in bodite njegov priprošnjik, zaščitnik in rešitelj! Blagoslavljali Vas bodo zato že pozni rodovi.

V nadi, da se bodo želje, prošnje in pravične zahteve našega naroda na mero-dajnem mestu uveljavile, Vas vabim, gospoda moja, da dvignete čaše in odličnemu, milemu gostu in njegovi veliki, mogočni domovini z menoj zakličete: Živio, Živio, Živio!

KARDINAL O NAŠI PESMI IN O ZBORU »GLASBENE MATICE«.

Kardinal Bourne se je g. koncertnemu vodji Hubadu po končanem petju izrazil tako-le:

Iznenaden sem nad to krasoto. Občudujem lepoto vaših jugoslovanskih pesmi in to vzorno, čustva polno najfinejše izvajanje. Castitam Vam in se Vam najlepše zahvaljujem. Vtisk petja mi ostane neizbrisen in ta dan mi ostane v najlepšem spominu celo življenje.

Iz neodrešene Jugoslavije.

DIVJANJE ITALIJANSKEGA VOJASTVA NA OTOKU KRKU.

Italijansko vojaštvo na Krku je zelo nedisciplinirano in nepokorno. Našim ljudem trgajo kokarde raz prs, kljub temu, da so dovoljene, ker Krk ni prizadet v londonskem paktu. V poslednjem času so začeli italijanski vojniki tudi ropati. Prihajajo v hiše, si puste odpirati vose in odnašajo, kar se jim ljubi. Vse pritožbe pri italijanskih oblasteh ne zaležejo ničesar. Vojaštvo je skrajno revolucionarno in se že sedaj boji oboroženega konflikta z Jugoslavijo.

PROTI WILSONU!

V Malinski (otok Krk) se je nahajala na molu tabla z napisom: »Živio Wilson!« Dne 3. t. m. so pa Lahi to tablo sneli, jo vrgli v morje in razobesili na drog laško trobojnico.

NOVE ARETACIJE V AJDOVŠČINI.

Italijani nadaljujejo brezobzirno preganjanje ajdovščinskih Slovencev. Te dni so aretirali župana Kovača in notarja Lokarja.

DVA NAŠA OROŽNIKA ZAJETA.

Pred demarkacijsko črto v Ivanjenselu so Lahi 9. t. m. zajeli dva slovenska orožnika iz Bezeljaka, in sicer Podlogarja in Celjo. Poveljstvo laških oblasti je baje izdalo naredbo, da se naši orožniki ne smejo približati demarkacijski črti na tri kilometre. Ker sta se pa dotičnika nahajala čisto blizu, so ju aretirali. Odpeljana sta bila na poveljstvo v Rakeku. Kaj se je z njima zgodilo, nam še ni znano.

PONIZEVANJE!

Na občinski deski na Rakeku visi razglas v slovenskem jeziku, izdan od vojaškega poveljstva na Rakeku, glasom katerega so primorani vsi bivši vojniki pozdravljati laške oficirje. Kdor bi se temu ne po-

koril, bo kaznovan z zaporom. — Neki slovenski fant iz Rakete ni hotel pretekle soboto pozdraviti laškega oficirja. Ta se je radi tega tako razkačil, da ga je na cesti pričel pretepati s palico. — Kako dolgo bo še?

KRUTO RAVNANJE Z NAŠIMI UJETNIKI V ITALIJI.

Slovenec-vojak, ki je ubežal iz ujetniškega tabora v Gor. Italiji nam je pripovedoval grozne stvari o trpljenju jugoslovanskih ujetnikov v italijanskih taboriščih. Hleb kruha, ki je namenjen eni osebi, razdele na šest porcij, zraven tega prejmejo še po en slanik dnevno. Ker po slaniku človeka žejajo, so jim Italijani zaprili še pitno vodo. Pretepanje in zmerjanje je na dnevnem redu. Večina ujetnikov v taborišču vsled naporov in nezadostne hrane oboli in skoraj dnevno se zgodi, da najdejo jutraj na slami kakega našega mrtvega vojaka.

PREGANJANJE TRŽAŠKIH SLOVENCEV.

V vseh tržaških uradih zaničujejo in psujejo slovensko ljudstvo in govore. Če ima kdo le slovensko glaseče ime, ga nahrukuje s »sciavo«. Zgodili so se slučaj, da so karabinerji ustavili na ulici slovensko govoreče ljudi, ter jim prepovedali razgovarjati se v tem »turskem« jeziku. — Iz političnih vzrokov so izgnali gosp. kaplana Kosa iz Rojana, češ, da je prišel tega in tega leta v Trst in da ni tja pristojen. — V Trstu nameravajo vse Neitalijane, ki so se naselili v letih 1912. do 1918. popisati in potem izgnati.

LDU Pariz, 12. marca. (DKU) Reuterjev urad poroča: Kljub vsem nasprotnim izjavam trdi z avtoritetne strani, da bo možno skleniti začasni mirovni dogovor v sredi meseca aprila.

Politični položaj v Belgradu.

Belgrad, 11. marca.

V sredi zanimanja stoji danes pri nas gotovo naše teritorialno vprašanje, ki se obravnava tem živahneje, čim bolj se bliža odločitev mirovnega posveta. V političnih krogih, v gostilnah in na cesti se govori največ o Italijanih in njihovih zahtevah. Predvčerajšnjim so prinesli belgrajski listi notico, da je Italija Reko že anektirala. Ta vest je vzbudila silno senzacijo, kajti tu se zunanja politika od nekadašnjo pazno zasleduje in živahno komentira. Ogorčenje proti Italiji se tudi potem ni poleglo, ko so dnevnik naslednji dan popravili svoje netočno poročilo. Kako čuvstveno in kaj mislijo Srbi, kaže najbolje nagovor srbskih žena na kardinala Bourne-ja, o katerem sem Vam že prej poročal (česar pa mi nisimo prejeli).

Prestolonaslednikovo vrnitev so v Belgradu splošno ravno zategadelj težko pričakovali, ker so upali, da bo z njim prišla rešitev, ali če ne rešitev, pa vsaj jasnost, kajti ravno ta negotovost, v kateri živimo, je najtežja. Prestolonaslednik se je v nedeljo vrnil. Njegova okolica je zelo molčeča, a kar se je zvedelo od nje, nam ni prineslo tolažbe. V najugodnejšem slučaju imamo pričakovati v »zboru desetih« štiri glasove zase, dasi je več kot verjetno, da niti ta »najugodnejši slučaj« ne bo nastopil. Razumljivo je tedaj, da se v političnih krogih uvaža vprašanje, ali ni že prišel trenutek, ko bi bilo treba našo delegacijo odpoklicati iz Pariza. Sedanje stanje je nezno, pretežka in presramotna nam je vloga obsojenca, ki gleda priprave za lastna vešala in mora sam pomagati, da se mu zadrigne vrv. Današnja »Epoha« je tedaj napisala na naslov zavestniških diplomatov besede, polne boli in mračne grožnje: »Naj pazijo, da bo nanje padla odgovornost za ustvarjenje nove Alzacije-Lorene in nove Bosne, naj vedo, da zna Srbija biti zvesta in lojalna, a da zna prav tako biti branitelj in varih svojih istokrvnih bratov, ki ječijo.«

Verifikacijski odsek je sinoči končal svoje delo in njegovo poročilo se danes tiska. Prihodnja seja parlamenta bo jutri 12. t. m. ob 10. uri dopoldne. Napovedani prestolni govor, ki je že izdelan, se bo vsled tega zakasnil — pričakovali smo ga že jutri — a morda tudi zaradi boleznih princa-regenta, ki se je na poti v avtomobilu lahko prehladil in je sedaj v postelji.

O usodi sedanjega ministrstva se ne more reči še nič točnega. V strankah obstojata dve struji: ena, ki teži za tem, da se iz kabineta izločijo zastopniki opozicije in se osnuje večinsko ministrstvo, ter druga, ki hoče varovati koalicijo do konstituante. Iz vladnih krogov se slišijo glasovi, da niti formalne demisije ne bo, kar je pa po naših informacijah malo verjetno. Vsa ta vprašanja so zelo odvisna od zunanega položaja. Gotovo je, da se bo šele po odločitvi mirovnega posveta začelo pravo parlamentarno grupiranje, da bo tedaj šele prišlo novo življenje v to revolucionarno telo, ki danes kakor hipnotizirano čaka kakšen migljaj mu bo dala močna volja gospodarja v Parizu.

Izmed srbskih strank se živahneje giblje le socialna demokracija, ki stoji v ostrem boju s sedanjimi zastopniki socialne demokracije v narodnem predstavništvu. Včeraj se je vršil socialističen shod v narodnem domu, ki je sestavil zelo ostro resolucijo proti začasnemu parlamentu. V resoluciji pravi belgrajsko delavstvo med drugim: »V tem lažnem narodnem predstavništvu ni zastopana revolucionarna socialna demokracija, za katero stoji več kot pettisoč organiziranih delavcev. V njem so sicer predstavniki nekega lažnega, poltronskega, pandurskega socializma, katerega je zadnji čas stabciralo jugoslovansko meščanstvo. Ti pandurji bi imeli baje predstavljati jugoslovanski proletarijat. V resnici pa ti pandurji, izdajalci delavskega sloja, samo sramotijo socialistično ime. Zavedni proletarci nimajo nič skupnega s temi social-patrioti, njim se gnusi njihovo delo, prezirajo jih kot izdajalce in zločince proletarijata in njegove slojne borbe. Itd., itd.« Toliko samo za primer, v kakem duhu in stilu je sestavljena ta dolga resolucija. Iz vsega je razvidno, da je v srbski socialni demokraciji zmagala skrajna levica — baje mladi, neodgovorni ljudje in radikali iz Bosne, ki so tem vnetejši revolucionarci sedaj, čim slabše so se držali med vojsko.

Mirovni posvet.

ENTENTNA KOMISIJA ZA ŽIVILA NA DUNAJU.

LDU Dunaj, 12. marca. (DKU) Glasom večernih listov je dospela danes dopoldne s posebnim vlakom južne železnice komisija za živila, obstoječa iz zastopnikov Amerike, Angleške, Francije in Italije, med njimi Gregeri, Buttler in polkovnik Caudey iz Trsta. Pogajanja se bodo najbrže že danes popoldne vršila v državnem uradu za ljudsko prehrano.

LDU Amsterdam, 12. marca. (DKU) Glasom Reuterjevega urada je izjavil Lansing napram zastopnikom listov, da se mori kakor hitro mogoče skleniti mir in poslati vlaki v Nemčijo, če se hoče svet obvarovati pred anarhijo.

LDU Pariz, 12. marca. (DKU) Agence Havas poroča uradno: Odškodninska komisija je jela razmotrivati načela glede solidarne zaveznosti sovražnih držav, ki imajo do aliranih in asociiranih sil finančne obveznosti.

LDU Pariz, 12. marca. (DKU) Agence Havas poroča uradno: Odsek za čehoslovanske zadeve se pod predsedstvom Juleasa Cambona razpravljal o več vprašanjih. Delo komisije se približuje koncu.

LDU Pariz, 12. marca. (DKU) Agence Havas poroča uradno: Najvišji svet alirancev je razpravljal o poročilih komisije za premirje glede poljskih razmer. Nadalje je uvaževal želje, ki jih je čehoslovaška vlada predložila z ozirom na nemško-avstrijske in madžarske spletke proti novi državi. Ko bodo naznanjeni dokazi predloženi konferenci, bo najvišji svet natančno proučil želje čehoslovaške vlade. Naposled je najvišji svet razmotrival pogoje, s katerimi se bodo mogle sile, ki imajo posebne interese, ali nastajajoče države udeležiti se posvetovanj glede mej.

Ceški socialni demokrati nočejo več biti kristjani.

LDU Praga, 11. marca. (ČTU) V današnji seji narodne skupščine je šolski odsek poročal o predlogu poslanca dr. Stojana, naj se bogoslovna fakulteta v Olomoucu odslej imenuje Ciril-Methodova fakulteta in naj se na njej ustanove nove stolice. Posl. dr. Stojan je v daljšem govoru utemeljeval svoj predlog in izjavil, da bi stolica za slovansko bogoslovno literaturo v Olomoucu seznanila slovanske narode med seboj, jih zbližala in jih učila verske strpljivosti in slovanskega bratstva. Poslanec dr. František Krejčí je pripomnil, da bogoslovje ni znanstvenost in se je v imenu socialističnega bloka izjavil proti predlogu. (Velik hrup in medklci.) Posl. dr. Korđač je polemiziral s poslancem dr. Krejčijem in je vprašal: »Ali hočemo biti kristjani?« Klici: »Ne!« Govornik je izjavil, ker je Evropa zgrajena na krščanstvu (hrup). Vera ne nasprotuje znanstvenosti, marveč je pot do nje. Vsled tega je prišlo do polemike med poslancema Austom in dr. Englišem o vsebini komunizma. (Velik hrup.) Predsednik je dal znamenje z zvoncem. Nato je bil predlog šolskega odseka sprejet.

Napetost med Češko in Nemško Avstrijo.

Narodna skupščina.

LDU Praga, 11. marca. (ČTU) Minister za notranje stvari Švehla je izjavil: Po zadnjih vesteh, ki smo jih dobili dne 10. t. m., Nemci niso opustili svoje akcije na Dunaju. Kot dokaz za to naj služi vojaško povelje z dne 4. t. m., iz katerega je razvidno, da je agitacija, ki sem jo ravnokar očrtal, v polnem teku. 2000 mož je sedaj pripravljenih, da prekoračijo našo mejo. V Oberhollabrunnu so štiri 15 cm

poljske havbice in dve bateriji, ena lahka in ena težka, pod poveljstvom podpolkovnika Elsa. V noči od 6. na 7. t. m. so odposlali vagon s šestimi strojnimi in 500 puškami iz dunajskega arzenala v Dunajsko Novo mesto. Odtod nameravajo ta vagon napačno inštradirati čez Passau na Severno Češko, najbrže v Heb. Častniki »osvobodilnega bataljona« skušajo z vsemi sredstvi dvigniti moralo svojega moštva. Ni dvoma, da obstoja tudi zveza z Ogrsko. Ugotovili smo, da obstoja razsežna propaganda, ki je naperjena proti obstoju čehoslovaške republike, v Trutnovu, Liberecu, Hebu in Podmoklih. V mnogih mestih naše republike so se ustanovili takozvani »osvobodilni odbori«. Naše oblasti so že del časa bile obveščene o tem delovanju. Liberski »osvobodilni odbor« je na skrivnem izdajal časopis »Deutsch-Böhmen« in je pred kratkim izdal oklic na vojake teh bataljonov na Češkem, čigar prepis predlagam zbornici. Letaki so se razdeljevali med vojake bataljonov. Tiskali so jih v Libercu in razširjali po Nemški Češki. Z njimi so podžigali vojake.

Razna poročila.

Češka republika in Avstro-ogrška banka.

LDU Praga, 12. marca. (ČTU) Vlada priobčuje naredbo, s katero se urejuje razmerje med čehoslovaško republiko in Avstro-ogrsko banko. Razglas ima nastopne točke: 1. Izvršujoč predpise zakona dne 25. februarja 1919 o žigosanju bankovcev in oddaji premoženja, prevzame v upravo finančni minister obrestonosno državo posojilo, ki je nastalo po vpeljavi bankovcev, potem vse bankne žiro-račune in vse državne liste, katere je izdal glavni zavod banke in njene podružnice. 2. V to svrhu prevzame finančni minister vsa poslopja in premočnine, katere ima glavni bančni zavod in njegove podružnice v ozemlju čehoslovaške republike. Uradniki in nastavljenici so dolžni delovati za upravo; isto dolžnost imajo tudi instituti, ki se bavijo z bančnimi agendi. Ureditev zasebnopravne obveznosti, ki se ne tiče države in banke je podvržena dogovoru med finančnim ministrom in banko. 3. Finančno ministrstvo se bo pečalo z nadaljnjo zakonsko ureditvijo državne funkcije bankovnice. V svrhu strokovnjaške ureditve teh funkcij, ustanovi finančni minister bančni urad, katerega člani v vodstvu je na eni strani bančni odsek finančnega ministrstva pod predsedništvom ministra ali njegovega namestnika in na drugi strani strokovnjaško naobrazeni bančni uradniki. V bančnem odseku je 8 članov, katere imenuje minister. V štiri točki si pridržuje minister imenovanje državnih komisarjev pri posameznih podružničnih zavodih. V področje bančnega urada spada predvsem upraviteljstvo državnega dolga.

Laški socialisti za demobilizacijo.

LDU, Curth, 11. marca. (DKU) »Neue Züricher Zeitung« poroča iz italijanske meje: Socialistična skupina poslanske zbornice je sprejela v zborovanju dnevni red z nastopnimi zahtevami: Resnično amnestijo za vse žrtve vojnega režima, popolno demobilizacijo, umaknitev čet iz Rusije, popolni povratek k normalnemu režimu predvojne dobe, volilno reformo na podlagi razmerne volilne pravice. Za vse te točke se bo po vsaj delu začela živahna propaganda.

Boji v Berlinu.

LDU, Berlin, 12. marca. (DKR) Davi je začel napad po načrtu na Lichtenberg.

LDU, Berlin, 12. marca. (DKU) Noč je bila mirna. Ni bilo nikakih posebnih dogodkov. Pri hišnih preiskavah so našli mnogo orožja. Štirje špartakovci, ki so se uprli z orožjem, so bili po prekem soju ustreljeni. V bližini Aleksanderplatza so ujeli 20 Poljakov.

Iz Bavarske.

LDU, Monakovo, 12. marca. (DKU) Sinoči se je dosegel sporazum glede imenovanja nove vlade. Deželni zbor se bo sestel najbrže v ponedeljek in bo dosedanjemu ministru za prosveto Hoffmannu uradno poveril sestavo nove vlade.

Politične novice.

+ Kropa. V nedeljo popoldne je imela shod v šolskih prostorih socialna demokracija. Po veliki agitaciji so zbornali skupaj 13 Kroparjev, med njimi tudi 76 letnega starčka berača, ki gotovo ni vedel, za kaj gre. Sklicatelj iz Jesenic in oba govornika iz Ljubljane so se dobro prepričali, da v Kropi ni tal za socialne demokrate.

+ Izjave dr. A. Paveliča. »Pravda« priobčuje pogovor s predsednikom Starčevičanske stranke prava, dr. A. Paveličem. Le-ta je izjavil, da stoji njegova stranka neomajno na stališču narodnega edinstva in edinstvene države z vsemi njenimi pridevki. Toda moč države more biti zasidrana le v gospodarski sili in zadovoljnosti svojih državljanov. V zadnjih

dveh mesecih pa se je proti temu žal veliko mešilo. Namesto da bi se bilo varovalo programatično stališče, ki staja ga vsebovala adresa in regentov odgovor, da ostanejo do konstituante v veljavi dosežane uredbe, se je začelo vse rušiti in odpravljati. To je povzročilo na Hrvaškem in v Slavoniji veliko nezadovoljnost in zmedo, kar je tembolj obžalovati, ker se je s tem opogumilo tujstvo, ki je zopet začelo dvigati glavo in spletkariti proti državi. Zahteva, naj se do konstituante opuste vse nadaljnje izpremembe. — Glede državnega večja je Pavelič izjavil, da je to le začasno predstavništvo naroda, ki naj reši le najnujnejše stvari, predvsem pa pripravi vse potrebno za konstituanto, ki naj se snide takoj, ko se naši državi končno veljavno določijo meje. Sedajni dvamesečni centralizem se je sam ob sebi iztrošil.

+ O bodočem volilnem redu poslanci v Belgradu mnogo razpravljajo med seboj. Kakor poroča zagrebško »Novo Vreme« iz Belgrada, so baje Srbi proti proporcionalnemu sistemu, češ da v cel državi ni stranke, ki bi mogla nastopiti v celem teritoriju. Vsi Srbi pa da so za tajno glasovanje, a proti ženski volilni pravici. — Tajno glasovanje je za nas samoposebi umljivo. Če pa je gojenja informacija istinita, ne moremo vedeti. Čudili bi se, ko bi bila. Take demokracije ne bi umeli!

+ Kdo je kriv? »Novo Vrijeme« piše o položaju v Parizu in pravi, da sta med krivci neuspehov v zunanji politiki tudi Pašić in Pribičević: Pašić, ker negira krški pakt in ženevsko deklaracijo, Pribičević pa, ker je izjavil, da je dogovor med Narodnim večom in srbsko vlado neobvezen.

+ Preustroj vojne pisarne na Dunaju v vojno mislijo. Sedanja vojna pisarna na Dunaju se preustroji v vojno mislijo, katere šef bo general Milutin Marinović. Njena naloga je, čuvati interese kraljevstva po navodilih, katero je prejel šef mislijo. Mislijo je podrejena neposredno ministrstvu za vojno in mornarico.

+ Radičeve demonstracije v Zagrebu.

Za minolo nedeljo je bil sklican St. Radić shod svoje stranke v Zagreb. Oblast je shod prepovedala, a kljub temu je prišlo v mesto do 5000 kmetov, ki so jim pa branili dohod v sredino mesta. Radić je nato pozval kmete na Mirogaj, kjer sta jim govorila s Hrvojem. Nato so hoteli zborovalci v mesto pred Kaptol, da bi vprčo kardinala Bourne-ja demonstrirali za republiko. Policija je pa zaprla dohode. Položaj je bil nevaren, a končno so se Radičevci s klici republikli, Wilsonu in Radiću razšli. Naslednji dan so akademiki priredili demonstracijo proti Radiću in iznad njegove trgovine strgali napis. Proti njim je nastopilo delavstvo, ki je demonstriralo za Radića in republiko. Pred vseučiliščem je padlo par strelcov. Dijaštvo je odšlo na univerzo, kamor je hotelo za njim vdreti tudi delavstvo, kar je preprečila policija. Nemiri so se kasneje po ulicah nadaljevali, a ob 9. uri zvečer je bil zopet popoln mir. Nekaj oseb so zaprli.

+ Volitve v Macedoniji. Kakor poroča belgrajska »Pravda«, so volitve v Macedoniji za državno veče končane. Volitve so se vršile po sistemu volilnih mož, poverjenikov. Na vsakih 1000 volilcev je prišel en poverjenik. Poverjeniki se bodo zbrali v okrožnih mestih in bodo volili za vsako okrožje po dva poslanca.

+ Bivši rumunski ministrski predsednik Karp pred sodiščem. Iz Bukarešte poročajo, da se vrše preiskave proti bivšemu rumunskemu ministrskemu predsedniku Karpu, ki je tudi poklican na zaslišanje. Rumunski listi trdijo, da je vojni raziskovalni sodnik dobil mnogo obtežilnega materijala proti Karpu, o katerem trdijo, da je bil v čudnem razmerju z osrednjima veleilama in je na ta način napravil veleizdajstvo na račun Rumunije.

+ Bivši cesar Karel — zaščitnik italijanske dinastije. Bernski dopisnik »Az Ujsaga« doznava iz resnih entetnih virov, da je bilo v hipu, ko je avstro-ogrška monarhija privedla Italijo v kritičen položaj in ko je bila vsled tega v Italiji na pragu revolucija, predloženo bivšemu cesarju Karlu, da pospeši to revolucijo, a je ta baje dejal: »Meni je ljubša sovražna kraljevina, ko sovražna republika,« in na ta način odbil predlog.

+ Delavsko gibanje v Italiji. Iz Luga poročajo: Tu so se zopet pričeli gibati delavci, ki so zaposleni v genovskih ladjedelnicah in žugajo za resno stavko radi tega, ker niso ugodili njih zahtevi za osemurni delavnik in da se za delo čez ta čas posebno nagradi. Radi tega stavkajo tudi kovinski delavci v večini gorenjeitaljskih krajev.

+ Vojno posojilo Grški. Grška je naprosila Anglijo in Francijo vojno posojilo za 126 milijonov frankov, ki jih bo vporabila za preureditev njenega trgovskega brodomstva. Obe državi sta odobrili prošnjo in bosta izplačali naproseno posojilo.

+ Turčije ni več. Na mirovni konferenci so sklepali o Turčiji in odločili, da

naj upravljajo Turčijo štiri velesile. Tak konec je vzel strah Evrope, otomanski polmesec je zašel za vedno.

Dnevne novice.

— Načelstvo K. T. D. ima sejo v petek 14. marca ob pol štirih popoldne.

— Jagičeva knjižnica. Kakor smo izvedeli, je bila bogata Jagičeva knjižnica na semnju prodana neki nemški družbi za 100.000 K. S tem je jugoslovanski svet po zaslugi našega uradnega šimelna izgubil nenadomestljive vire in redke knjige o slovanski filologiji.

— Vrednost krone pri državnih blagajnah. Minister za finance je odredil, da morajo računati državne blagajne za 250 kron 100 dinarjev. Po tem kursu se bo sprejemalo krone pri plačevanju državnih davkov in izplačevali prejemki srbskim državnim nameščencem v onih krajih, kjer se plače izplačujejo v kronski veljavi. Ta kurs velja od 1. januarja t. l. naprej.

— Predpis vojaških taks za leto 1919. Vojaška taksa za leto 1919. se predpiše letnikoma 1895 in 1896, za katera velja nabor zadnjega poziva kot reden nabor. Vojaškim oproščencem, ki so med vojno služili aktivno vsaj šest mesecev, se predpiše polovica zakonite vojaške takse, onim vojaškim oproščencem pa, ki med vojno sploh niso služili ali pa so služili manj kot šest mesecev se predpiše cela zakonita vojaška taksa. Oproščeni plačila vojaške takse so oni, ki so med vojno dejansko služili, dalje državni, deželni in občinski nameščenci ter oni javnih robdolnih zavodov (okrajnih bolnišnic blagajen, zavodovnih zavodov, bolnišnic itd.), ki so bili med vojno iz službenih oziror oproščeni. V ostalem veljajo določila taksnega zakona.

— Poziv začasnega občnega pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani službodavcem glede vplačevanja zavarovalnin. Vsi službodavci na ozemlju kraljevine SHS, ki so bili poprej člani deželnih uradov občnega pokojninskega zavoda za nameščence v Gradcu in Trstu, se s tem pozivljajo, da takoj vplačajo vse zaostale premije, v kolikor jih niso vplačali še prejšnjim deželnim uradom, in da tudi vnaprej redno vplačujejo mesečne zavarovalnine potom čekovnega urada SHS v Ljubljani na čekovni račun št. 307 začasnega občnega pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani. Položnice je zahtevati pri zavarovalnici, Turjaški trg 4. Obenem z vplačilom je obvestiti pokojninski zavod, za katere mesece in za katere nameščence se je vplačala zavarovalnina.

— Za sirote. Gosp. Josip Zakrajšek, nadučitelj v Blatni Brezovici, je izročil škof, društvu za varstvo sirot 356 K kot donesek skupne predstave ljudskih šol v Blatni Brezovici, na Drenovem Griču in v Ljogini. Naj bi lepi zgled teh treh šol posnemali tudi druge. Če hočemo, da bo naš narod bogatejši v delih krščanske ljubezni, moramo z vzgojo k dobroti začeti že v šoli.

Ljubljanske novice.

lj Predavanje. Danes zvečer ob 7. uri predava gospodična dr. Piskernik v Kerkovi prosveti — v Alojzijevišču — o ženskem vprašanju. Vabijo se zlasti gospodične iz trgovin in raznih uradov.

lj Opozorjamo na današnje velezanimivo predavanje gospoda profesorja Ivana Grudna v šentpeterskem prosvetnem društvu. Začetek točno pol pol osmih zvečer. Člani in prijatelji društva udeležite se predavanja polnoštevilno in pripeljite s seboj tudi svoje znance.

lj Pevska vaja za Vodnikovo slavnost se vrši danes 13. marca v društveni sobi na Jurčičevem trgu št. 3, in sicer za ženske ob pol sedmih, za moške ob pol osmih zvečer. Če kdo ni dobil vabila, naj blagohotno oprostí in pride k vaji. Za glasbeni odsek S. K. S. Z. — Pevovodja.

lj Konferenca Sodalitatis za Ljubljano bo v petek, dne 14. t. m. ob 3/5. uri v posvetovalnici Kat. tisk. društva. — Predmet: — o mistiki, II. — event. — duhovnikova knjiga.

lj Tečaj za državno računovodstvo otvori dne 15. marca 1919 in sprejema prijave v petek, dne 14. marca t. l. na Poljanski cesti št. 2, I. nadstr. soba št. 12 od 3. do pol 4. ure popoldne Franc Ilvar, rač. revident.

lj Uradni prostori za javne zavode. Poverjenika za socialno skrb je deželna vlada pooblastila, da rekvirira potrebne prostore za javne zavode, ki spadajo v njegov delokrog.

lj Smrtno ponesročil je dne 10. t. m. občinski odbornik in član krajnega šolskega sveta Julij Podobnik, oče člana Orla Joškota v Mostah. Pogreb bo v četrtek ob pol 4. uri popoldne. Naše iskreno sožalje cenj. rodbini!

lj Iz gledališke pisarne. Narodno gledališče v Ljubljani nujno potrebuje original Gorkijeve drame »Na dnu« ter prosi v ljudno onega g. ljubitelja književnosti, kateri bi knjigo slučajno imel, da mu jo posodi.

Prav tako prosimo vso gospodo, ki ima ruske drame v originalu, da nam naznani svoje cenjene naslove in imena knjig. Gg. pisatelje in prevajalce prosimo, da nam naznani, katere drame prevajajo, oziroma mislijo prevajati.

lj Imejteljem hrabrostnih svetinj se dodatno k že objavljenem pozivu glede prijave za enkratno odpravnino naznanja, da se imajo v vojaškem uradu v Mestnem domu v Ljubljani z dotičnimi legitimacijami prijaviti samo oni, ki se nahajajo v civilnem razmerju in stanujejo v mestu Ljubljani. Prijave aktivno služočih vojakov se ne sprejemajo, ker je za nje merojaino v vseh zadevah njihovo vojaško poveljstvo.

— Tak poziv so dobila vsa okrajna glavarstva po Sloveniji, torej je nepotrebno da pribajajo ljudje po tozadevna pojasnila z dežele v Ljubljano.

Mestnik S. K. S. Z.

* Zveza Orlov. Seja predsedstva in vadičelkega zbora Z. O. se vrši v petek, dne 14. t. m. točno ob 7. uri zvečer v zvezini pisarni. Z ozirom na občni zbor Z. O. je seja zelo nujna ter prosimo brate, da se udeležijo v obilnem številu. Občni zbor Zveze Orlov se vrši v nedeljo, dne 16. t. m. Zbirališče ob pol 8. uri zjutraj pred »Jugoslovansko tiskarno«.

* Iz Kroke. V nedeljo, dne 9. t. m. dopoldne smo imeli občni zbor Katol. delav. društva. Mnogo smo se posvetovali, kako bi se moglo društvo poživiti. Ker je bilo na zboru tudi mnogo mladih, upamo, da se bodo tudi ti z vneto starejših poprijeli društvenega življenja. Da bo društvo dobro delovalo, so nam porok novi odborniki društva. Sklenilo se je tudi spremeniti pravila društva. Kakor se nam je poročalo, bo društvo dobilo kmalu boljše prostore.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA.

Dramsko gledališče. V četrtek 13. t. m. H. Ibsena »Strahovi« za abonement C.

V petek 14. t. m. ostane gledališče zaprto.

V soboto 15. t. m. ob pol osmih zvečer »Revolucijska svatba« izven abonementa.

V nedeljo 16. t. m. ob pol osmih zvečer »Revolucijska svatba« za abonement A.

Operno gledališče.

V četrtek 13. t. m. ob pol osmih zvečer »Boheme« za abonement A.

V petek 14. t. m. ostane gledališče zaprto.

V soboto 15. t. m. ob pol osmih zvečer »Slovaška princeska« za abonement A.

V nedeljo 16. t. m. ob pol osmih zvečer »Slovaška princeska« izven abonementa.

pr Glasbena Matica. Zlatko Baloković, največji jugoslovanski goslarški umetnik sedanje dobe bo v svojem ljubljanskem koncertu v petek, 14. marca zvečer ob pol 8. uri izvajal sledeči krasni, vseskozi slovanski spored: 1. Anton Dvořák: Koncert za gosli v A-molu. I. Allegro moderato. II. Adagio. III. Finale. Ta skladba v treh stavkih spada med najznamenitejša dela svetovne goslarške literature. 2. Oskar Josefović: Sonata za gosli in klavir v Fis-molu v treh stavkih. I. Allegro moderato. II. Adagio. III. Presto scherzando. Skladba je izborno delo znamenitega hrvatskega modernega skladatelja in posvečena mojstru Zlatku Balokoviću. 3. Anton Dvořák: a) Slovanski ples v E-molu; b) slovanski ples v G-duru; c) Bedřich Smetana: Iz moje domovine. 4. Wieniawski: Ruski karneval. Skrajno efektna virtuoza skladba. — Klavirsko spremljevanje izvaja vseučiliški profesor dr. Hugon pl. Michalovič. — Vstopnice se dobivajo v predprodaji v trafiki v Prešernovi ulici. Slovenci, udeležite se koncerta v mnogobrojnem številu. Del čistega dohodka žrtvuje Baloković na korist »Kola milosrdnih sestara SHS«. Pokroviteljstvo te dobrotelne organizacije za Slovenijo izvršuje preblagorodna gospa županja dr. Tavčarjeva.

Najnoviše.

SEJA NARODNEGA PREDSTAVNIŠTVA.

(Posebno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 12. marca. Danes ob 10. uri dopoldne se je začela seja narodnega predstavništva. Navzoči so bili vsi ministri. Tudi poslanske kloip so bile skoro vse zasedene. Ministrski podpredsednik dr. Korošec je sedel na svojem poslanskem sedežu. Dr. Vladimir Corović je prebral zapisnik zadnje seje.

Na vrsto je prišlo poročilo verifikacijskega odseka. Dr. Križman je prebral poročilo v srbohrvaškem jeziku. Ko je nato hotel dr. Lončar brati poročilo tudi v slovenskem jeziku, je vstal dr. Korošec in

izjavil, da vsi slovenski poslanci razumejo srbohrvaščino in je predlagal, naj se brane prekine. Zbornica je vsled tega priredila dr. Korošcu prisrčne ovacije.

Dr. Sumarić je protestiral proti razdelitvi mandatov za Bosno in Hercegovino in zahteval še 11 mandatov, in sicer 3 za Narodno za'ednico, 8 pa za jugoslovansko muslimansko organizacijo.

Prihodnja seja bo 13. t. m. Na dnevnem redu je razprava o poročilu verifikacijskega odseka.

LDU Belgrad, 12. marca. (JDU) Minister za notranje stvari Svetozar Pribičević je sporočil skupščini, da nekateri poslanci iz Dalmacije niso mogli priti v Belgrad, ker jih italijanske okupacijske oblasti ne puste iz zasedenega ozemlja. (Veliko ogorčenje in izrazi protesta v celi dvorani.) Ministrovo sporočilo se je nato odkazalo verifikacijskemu odboru v nadaljne obravnavanje. — Predsednik ministrskega sveta Stojan Protić je pripomnil, da bi morala tudi manjšina verifikacijskega odbora predložiti svoje poročilo pismeno. — Zastopnik manjšine Petrović (radikalni disident) je odgovoril, da je to manjšina opustila, da ne bi preveč zavlekla dela narodnega predstavništva. — Predsednik Pečić je sporočil, da je dobil verifikacijski odbor po zaključku svojega dela še poverilnico istrskega poslanca Matka Laginje obenem s protestom dr. Červarja, ki dokazuje, da so volitve istrskih poslancev razen Matke Laginje izvršene nepravilno.

PREDSEDSTVO NARODNEGA PREDSTAVNIŠTVA.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 12. marca. Jutri ob 5. uri popoldne se bo vršila volitev predsednika zbornice. Izvoljen bo radikalni disident dr. Draža Pavlović. V svojem nagovoru bo pozdravil in naglasil uedinjenje troedinega naroda v eno državo. Poudarjal bo junaško borbo Srbije za narodno osvobodjenje in naglasil naše narodne zahteve.

Belgrad, 12. marca. Namesto dosedanjega kandidata Ivana de Grisogona kandidira JDS za podpredsenika narodnega predstavništva dr. Iva Ribara (djakovski odposlanec).

PRESTOLNA BESEDA.

(Posebno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 12. marca. Razprava o prepornih mandatih bo najbrže odgodena. Slovesna otvoritev narodnega predstavništva s prestolno besedo bo najbrže v soboto ali pondeljek.

SPREMENBA V VLADI.

(Posebno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 12. marca. Vojni minister general Rašić je odstopil radi bolezni.

Belgrad, 12. marca. Za naslednika vojnega ministra se imenujeta general Hadžić in polkovnik Kristić.

Belgrad, 12. marca. Za ministra prehrane je imenovan Pavel Marinković, poslanec srbske napredne stranke, dosedanji poslanik v Bukareštu. — Minister brez portfelja Rajčević iz Črne gore je odstopil. Za ministra za gozdarstvo in rudarstvo je imenovan Sečkije Gluhić iz Bosne (JDS).

ZAKAJ ITALIJA NIMA POSLANIKA V BELGRADU.

(Posebno poročilo »Slovenca«.)

Rim, 12. marca. Italijanski poslanik ni mogel biti akreditiran v Belgradu, ker se je njegova poverilnica glasila za kraljevino Srbijo, a ne za kraljevino SHS. Italijanska vlada je vse poskusila, da bi bil akreditiran, a brez uspeha. Italijanska vlada je nato poverila posle nekemu uradniku, ki je pa zapustil ozemlje Jugoslavije in odpotoval v Rim. Ta zadeva še ne pomeni sovražnosti med Italijo in Jugoslavijo, marveč je vzrok temu, ker ententa še ni priznala kraljevine SHS.

POLITIČNE ARETACIJE V SARAJEVU.

(Posebno poročilo »Slovenca«.)

Sarajevo, 12. marca. V uradnih krogih kroži vest, da se bo aretaciji pl. Vancasa nadaljevala preiskava in da bo aretirana tudi dr. Sunarić, ker da je tudi on sodeloval pri preganjanju Srbov leta 1914.

AMERIKANCI ZAHTEVAJO ODŠKODNINO!

(Posebno poročilo »Slovenca«.)

Reka, 12. marca. Državni oddelek v Washingtonu poroča, da dosega cenitev o odškodnini, ki jo zahtevajo Amerikanci od Nemčije in Avstro-Ogrske, vsoto 750 milijonov dolarjev in sicer za škode in izgube, povzročene po napadih podmornikov.

NARODNI KONGRES V MILANU ZAHTEVA REKO IN DALMACIJO.

(Posebno poročilo »Slovenca«.)

Reka, 12. marca. Danes se je vršil v Milanu velik narodni kongres politikov, senatorjev, županov, pisateljev in vseučilišnih profesorjev najrazličnejših političnih in gospodarskih društev Italije, ki je z navdušenjem sprejel resolucijo, v kateri zahteva spojitve Reke in Dalmacije z

»Veliko Materjo Italijo«. Kongresu je prisostoval tudi Gabriele D'Annunzio.

NITI KOŠČKA NAŠE ZEMLJE!

(Posebno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 12. marca. Jugoslovanski klub je izvolil tri člane, dr. Pogačnika, Smodeja in dr. Šimraka, da stopijo v stik z zastopniki ostalih klubov, da se o priliki konstituiranja zbornice priredi manifestacijska seja, ki naj vsemu svetu pokaže, da nočemo prepustiti sovražniku niti enega koščka naše zemlje. Vsi ostali klubi so sprejeli predlog jugoslovanskega kluba.

JUGOSLOVANI IZ RUSIJE.

LDU Belgrad, 12. marca. (JDU) Miniški svet je sklenil, da se državljani našega ozemlja, ki so bili tekom vojne ujeti kot vojaki bivše avstro-ogske monarhije in so sedaj v Rusiji kot ujetniki, evakuirajo iz Rusije pod kontrolo države. Ta naloga se poveri posebni komisiji, ki bo imela svoj sedež v Odesi.

MEDSTRANKARSKA KONFERENCA.

LDU Belgrad, 12. marca. (JDU) Jutri se vrši medstrankarska konferenca o pomnožitvi števila mandatov in manifestaciji predsedništva narodnega predstavništva.

PROMET JUGOSLOVANSKO-ITALJANSKIM KONFLIKTOM?

Američani zapuščajo Reko.

LDU Reka, 12. marca. (DKU) Amerikanska posadka je danes zastavila mesto. Španski konzul, ki zastopa amerikanske interese, je pozval vse podanike Zedinjenih držav, da naj se takoj pripravljajo za odpotovanje. Amerika hoče ostati nevtralna v konfliktu, ki bo najbrže izbruhnil med Jugoslovani in Italijani.

LDU Split, 12. marca. (DKU) Italijanske čete so zasedle Split. Italijanski general je prevzel poveljništvo nad mestom in pristaniščem. Angleške čete in ladje so so odpule.

PROMET IZ TRSTA PREKO LJUBLJANE.

LDU Dunaj, 12. marca. (DKU) V državnem uradu za ljudsko prehrano so se vršili danes pogovori z delegati interalirane komisije za živila, ki so prišli iz Trsta. Delegati so izjavili, da bosta od danes začasno vozila dva vlaka dnevno iz Trsta preko Ljubljane. Jutri se bodo nadaljevala posvetovanja. V državnem uradu za finance so se vršili danes tudi pogovori o financiranju dobav živil.

ČEHI IN NEMCI.

LDU Dunaj, 12. marca. (DunKU) O formalnem prekinjenju diplomatskih zvez med čehoslovaško in nemško-avstrijsko državo ni govora. Tako prekinjenje se mora po mednarodnih običajih notificirati dotični državi in ima za posledico takojšnje odpotovanje tujih poslanikov. Oboje se pa ni zgodilo. Samo to je gotovo, da je med obema državama radi znane obdolžitve čehoslovaške države napram nemško-avstrijski državi nastala nekaka diplomatska napetost in da je prekinjeno običajno dnevno obveščevanje med nemško-češko državo in dunajskim čehoslovaškim poslaništvom. Vlada pričakuje, da bo po razjasnitvi dejanskega stanja po posredovanju italijanske komisije za premirje uvidela čehoslovaška država, da nima vzroka poostri razmerja.

TEMESVAR DOBE RUMUNI.

LDU Belgrad, 12. marca. Dopisnik »Epohe« brzojavlja iz Pariza: Govoril sem z našimi najveljavnejšimi delegati. Splošno so zelo zadovoljni z uspehom glede naših mej napram Rumuniji. Značilno je, da so se rumunski delegati kar penili srdite namoči, ko so predložili svoje načrte o skupnih mejah. Reči moramo, da bo železniška proga Bela Cerkev-Temešvar naša in da bo zavarovana po pasu, četudi bomo morali v interesu dobrih odnošajev žrtvovati Temešvar sam.

AMERISKA GROZNJA ITALIJI.

LDU Belgrad, 12. marca. Jugoslovanski dopisni urad poroča iz Pariza, da je Amerika zagrozila Italiji, da ustavi dobavo vojaških potrebščin, ako Italija nadaljuje svojo imperialistično politiko in ne otvori jugoslovanskih mej.

PROMET NA PROGI SKOPLJE—NIS IN SOLUN—BELGRAD.

LDU Belgrad, 12. marca. Dne 20. t. m. bo otvorjen redni železniški promet brez prekladanja na progi Skoplje—Nis, S 15. majem pa bo vzpostavljen popolni železniški promet med Solunom in Belgradom.

Aprovizacija.

a Krušne komisije bodo uradovale le v petek, dne 14. t. m. od 8. do 1. ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za kruh in moko. Zamudnikom se ne bodo izdajale izkaznice na magistratu.

a Prodaja užgalio. Tozadevni razglas se v toliko popravil, da se dobi i zavitek užgalice na vsak drugi odrezek sladkornih izkaznic, medtem ko se ima levi del sladkorne izkaznice stranki vrniti.

a Prodaja moka. Na vsako močno izkaznico se dobi do vstete sobote 15. t. m. 1 kg bele moka za pecivo. Kilogram stane 4 krome 66 vin.

a Novi krušni in močni načrt za prodajo kruha in moka velja šele od nedelje, 16. marca dalje. Do sobote, 15. t. m. se prodaja moka še na stare številke. Novi načrt se razobesi pri vseh krušnih komisijah ter pri prodajalcih kruha in moka.

a Meso na rdeče izkaznice B bo delila mestna aprovizacija v petek, dne 14. t. m. in v soboto, dne 15. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Določena je ta-le red: V petek, dne 14. t. m. popoldne od 3. do 4. ure št. 1 do 200, od 4. do 5. ure št. 201 do 400, od 5. do 6. ure št. 401 do 600, od 6. do 7. ure št. 601 do 800, od 7. do 8. ure št. 801 do 1000. — V soboto, dne 15. t. m. popoldne od 1. do 2. ure št. 1001 do 1200, od 2. do 3. ure št. 1201 do 1400, od 3. do 4. ure št. 1401 do 1600, od 4. do 5. ure št. 1601 do 1800, od 5. do 6. ure št. 1801 do 2000, od 6. do 7. ure št. 2001 do 2200, od 7. do 8. ure št. 2201 do 2400, od 8. do 9. ure št. 2401 do konca.

a Krompir za VI. okraj. Stranke VI. okraja dobe krompir v soboto, dne 15. t. m. in v ponedeljek, dne 17. t. m. pri Mühlleisnu na Dunajski cesti. Določa se ta-le red: V soboto, dne 15. t. m. dopoldne od 8. do 9. ure št. 1 do 140, od 9. do 10. ure št. 141 do 280, od 10. do 11. ure št. 261 do 420; popoldne: od 2. do 3. ure št. 421 do 560, od 3. do 4. ure št. 561 do 700, od 4. do 5. ure št. 701 do 840. V ponedeljek, dne 17. t. m. dopoldne od 8. do 9. ure št. 841 do 980, od 9. do 10. ure št. 981 do 1120, od 10. do 11. ure št. 1121 do konca.

a Krompir za VII. okraj. Stranke VII. okraja dobe krompir v petek, dne 14. t. m. pri Mühlleisnu na Dunajski cesti. Določa se ta-le red: Dopoldne od 8. do 9. ure št. 1 do 160, od 9. do 10. ure št. 161 do 320, od 10. do 11. ure št. 321 do 480; popoldne: od 2. do 3. ure št. 481 do 640, od 3. do 4. ure št. 641 do 800, od 4. do 5. ure št. 801 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 5 kg krompirja, kilogram stane 80 vin.

Stranka dobi za vsako osebo 5 kg krompirja, kilogram stane 80 vin.

Išče se **Jožef Babič**, ki je služil pri 97. pešpolku ter se vrnil meseca decembra 1918 iz ruskega ujetništva in se nastanil menda v Ljubljani. Kdor kaj o njem ve, naj sporoči to njegovi ženi Josipini Babič, Ljubljana, Zvonarska ulica 7.

Kdo iz Ukrajine vračajočih se vojakov ve, kje se nahaja Stanko Zorn, poročnik, Tržačan, ki je ležal v Odesi v neki bolnišnici za hudo špansko. Pogreša se od oktobra meseca l. 1918. Prej je služil pri 2. bos.-herc. polku, vojna pošta 220 (243?). Naslov naj se blagovoli sporočiti njegovi sestri **Olgii Zorn**, Rimska cesta št. 6.

Lepa pesa, približno 1000 kg, za pranje, šišjo klajo, je naprodaj na Resljevi cesti 30. v Ljubljani.

Učenko sprejme konfekcijska trgovina A. Lukšič, Pred Šušitjo št. 19. Ljubljana.

Naprodaj 2 ali 3 harmonike na Poljanskem nasipu št. 43.

Dve gospodni opoldanske hrane za št. 2. in 3. razreda v Ljubljani. Cenjene ponudbe na upravo tega tista po šifro Hrana 1616.

Rmečka banka goriška

Zahvala

Povodom bridke izgube naše iskreno ljubljene soproge oz. matere, gospe

Marije Glavan

izrekamo preč. duhovščini in vsem onim, ki so spremili rajnico na njeni zadnji poti, našo najiskrenejšo zahvalo.

Ljubljana, 12. marca 1919.

Zalujoči ostali.

Suzukina k trem otrokom, katera bi znala tudi šivati, in za druga domača dela, se sprejme. Ne sme biti premlada. Plača po dogovoru. Več se poizve na Šiška, gostilna pri „Raci“.

Prošnja. Kdo izmed vračajočih se ujetnikov iz Rusije je kaj o **Franca Šitar**, rojenem leta 1893 v Strazišču pri Kranju? Služil je pri 17. pešpolku in se je nazadnje oglasil 19. marca 1915 iz Srednje Azije iz Kachke. Komur je kaj znano, naj blagovoli sporočiti njegovi materi **Mariji Šitar**, posestnici p. Strazišče št. 25. pri Kranju. Stroški se radevolje povrnejo.

Nova pisalna miza iz trdega lesa in nova **omara za led** se proda. Ogled 8—12. Naslov v upravi „Slovenca“ pod št. 1728.

Nekaj vreč ovs je naprodaj Poizve se pri Jesiharju v Stožicah 35 pešta Ježca.

Damski čeviji št. 38 veča parov, zimski, svetilke in več drugih stvari je naprodaj v kavčini v bivši cukrarni, Ambrožev trg 3.

Več sto metrov železniških tračnic (šin) je naprodaj v pivovarni na Vrhniki.

Njive ozir. deljeljišča dobro pognojena, ležča za pokopališčem sv. Kristofa se oddajo za več let v najem. Interesenti naj se zglasijo v nedeljo popoldne od 1. do 2. ure v gostilni Lampret v Ljubljani, Golodvorska ulica štey. 34.

Blago za moške srnjce in ženske predpasnike se proda ali zamenja za sladkor, ali za druga živila v **Graubišču št. 3** in mašeti.

Šadjevec, vino in kislo vodo — razpošilja A. OSET, p. Guštanj. —

Živinarska zadruga za **Tofli vrh in oko lice** ima na svojem posestvu p. d. Kurej, Črnaška gora naprodaj okrog 1652

50.000 smrekovih sadik.

Cena na mestu 14 kron za tisoč. Pojasnila daje **Fran Rogeljnik**, posestnik, Podkane, p. Meža ob Oravi, Štajersko

Sprejem štiri močne **delavce** za izdelovanje cemelne strošne opeke proti dnevnemu zaslužku od K 12.— do K 22.—. Prosta hrana in stanovanje. **Miha Omaben**, Višnja gora.

SEMENA na debelo in drobno priporoča **SEVER & KOMP.** Ljubljana

Prostovoljna javna dražba.

V soboto, dne 15. marca ob 9. uri dopoldne se bodo prodajali na Sv. Petra cesti št. 2, II. nadstropje desno, sledeči predmeti:

1. kompletna oprava za spalno in 1 kompletna oprava za jedilno sobo, poleg tega razne druge mobilije; vse v najboljšem stanju.

Nadalje razne podobne, okvirji, svetilke, otloške igrače in drugo. Kupci se vabijo.

tš na na Gifneah pri Ljubljani. obrestuje vloge od 1. marca dalje začasno po kador od cenjenih vlagateljv 2% bi se s tem ne strinjaj, lahko poljubno dvigne vloge.

Živo apno, portland cement, zidno in strešno opeko (vse v celih vagonih) in **mizarski lim** (od 100 kg višje ponuja **Valentina Urbančič**, Ljubljana, Bleiweisova — cesta štey. 18 (nasprod liceju). —

„KINTA“ karbidne svetilke

najnovejšega sestava, fino emajlirane, enostavne, ter popolnoma nenevarne razpošilja po poštnein povzetju za ceno 32 K, poštnina poseboj.

Glavno zastopstvo KINTA svetilk, Ljubljana, Dunajska c. 12. Telegrami: KINTA Ljubljana.

Sušno sadje, jabolčne urhile in suhe bruske

(izvzemši lesnike) samo prvovrstno blago

Trg. sped. in kom. del. družba „Balkan“, Dunajska cesta 33 v vsaki množini po najvišjih dnevnih cenah. Ker se bo blago kupovalo samo kratak čas naj se interesenti požurijo.

Kupujte pletarske izdelke

kakor: košarice za razpošiljanje sadja, jebase za gospodarstvo, papir, pecivo, za polovanje; cvetične mazice, mazice za ročana dela, vrtno in sobno pohištvo, kakor tudi vse druge pletenine, katere izdeluje in razpošilja po zmernih cenah

Pletarska šola uprave begunskega taborišča Strnišče pri Ptuj.

Čemu za spomlad nove obleke

ako se s prebarvanjem starih in kemičnim čiščenjem zamazanih doseže isto, **Najmodernejšše barve, prihranek denarja.**

Hitra in točna izvršitev. — Prva in največja jugoslovanska tovarna za barvanje, kemično čiščenje, pranje in svetlokanje perila.

Josip Relch Tovarha: Poljanski nasip štey. 4. Podružnica: Šelenburgova ul. 4. Poštna naročila se točno izvršujejo.

Prima! Bosanske slive Prima!

„BALKAN“ trg. šped. in komis. delniška družba Ljubljana, Dunajska cesta 33

prodaja, dokler je zaloga, prvovrstne **bosanske slive à 5 K za kg.**

Oddajajo se le samo cele vreče po 80 kg. Vreče se morajo seboj prinesiti. 1685

Poljedelski stroji Fabrikacija

Dva inženirja, dolgoletna specialista za poljedelske stroje in izurjena trgovca, želita spoznanja z večjo obstoječo trgovino poljedelskih strojev, tovarno ali banko, katera bi bila pripravljena z njima snovati družbo v svrhu fabrikacije in prodaje teh strojev v kraljevini SHS.

Interesenti blagovolijo poslati kratke ponudbe pod **POLJEDELSTVO** na **anončno ekspedicijo AL. MATELIC**, Ljubljana, Kongresni trg 3. I.

Brez posebnega obvestila.

V svojem nedoumnem sklepu je poklical Bog k Sebi po plačilo našega ljubljene soproga in očeta

Janeza Zamjen-a kamnoseškega mojstra in posestnika.

Zivljenje Ti je bilo trpljenje. V števitnih cerkvah služijo dela Tvoje uma in Tvojih rok božji časti. Neštetim si postavil na grob kamniti pomnik. Ti pa si zasidral svoje zaupanje v dobroto usmiljenega Sodnika, v velikodušnost božjega Plačnika. Daj, o Bog, da ne bo varano njegovo in naše zaupanje!

Mengeš, 11. sušca 1919.

Marija - Ana, soproga, **Ivan**, Matka, dr. Srečko, otroci. **Anton Kompare**, zet.

Pogreb bo v četrtek, dne 13. t. m. ob 4. uri popoldne na farno pokopališče v Mengšu.

Slovensko planinsko društvo v Ljubljani naznanja, da je preminul njegov mnogoletni odbornik in načelnikov namestnik, gospod

Ivan Macher licejski ravnatelj v Ljubljani.

Od ustanovitve društva mu je bil zvest sodrudnik in voditelj, svoje delo je posvetil z neutrudljivo vneto razvoju našega planinstva — do zadnjih trenutkov je živel le za lepo bodočnost naših krasnih gorskih krajih. Ohranjen mu bodi časten spomin.

V Ljubljani, dne 11. marca 1919.

Potril globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš predobri, ljubljani oče, stari oče, tast, gospod

Hanibal Manzoni sodni uradnik v pokoju

danes, ob 7. uri zjutraj, po dolgi mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, boguvdano v Gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega pokojnika bode v petek, dne 14. marca, ob 7. uri zjutraj, iz hiše žalosti v Podnartu na pokopališče na Dobravi pri Kropl.

V Podnartu, 12. marca 1919.

Eliza Zorzi, **Ema Stroj**, **Elvira Pojani**, **Anton Manzoni**, sodni tajnik, **Antoneta dr. Lovrenčič**, **Artur Manzoni**, finančni paznik, **Mimica Manzoni**, poštarica, **Lini Dr. novce**, hčere in sinovi.

Adolf Zorzi, sodni kancelist, **Valentin Stroj**, nadrevident, postajna načelnik, **Angel Pojani**, poštni nadkomisar, **dr. Josip Lovrenčič**, profesor, poslanec državnega veča, **Emil Drinovec**, žel. adjunkt, zetje.

Vsi vnuki in vnukinja.